

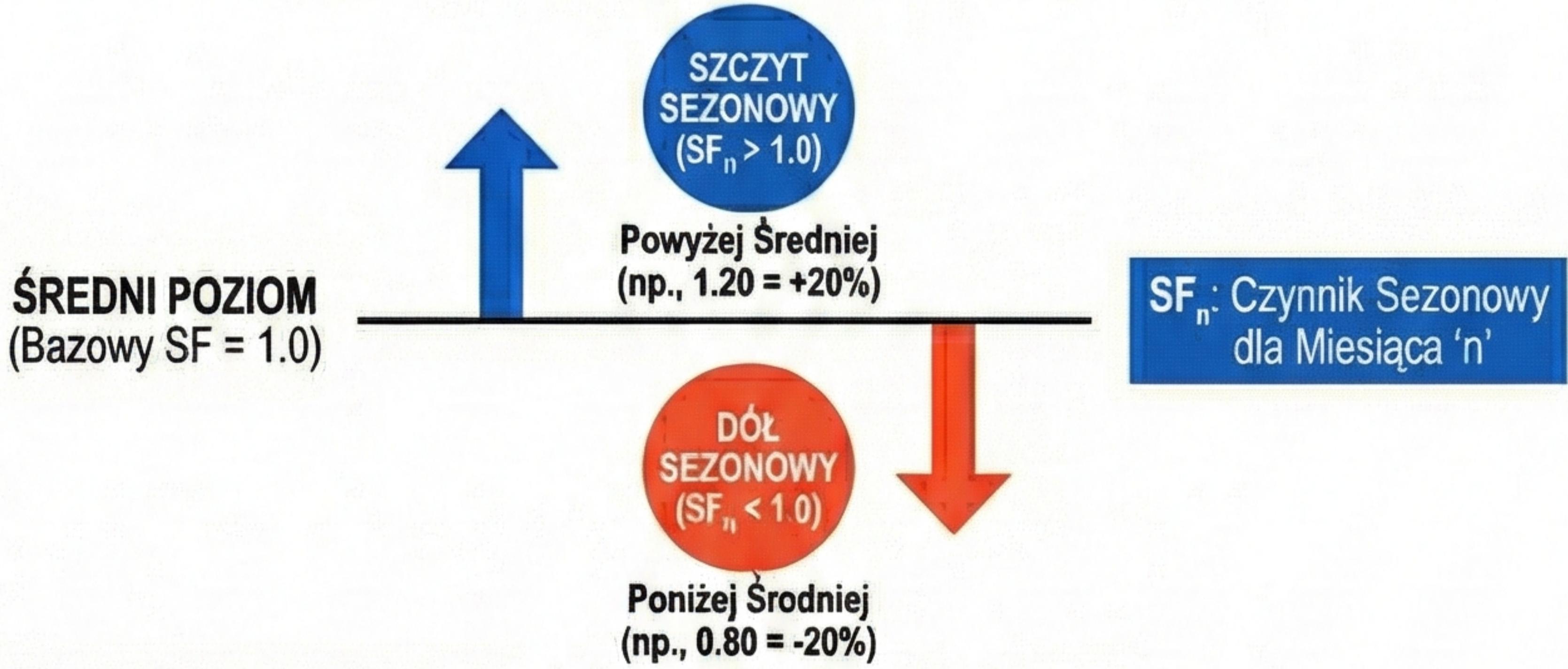
09 PL Predictive Statistics Seasonal Factors (Seasonality Index)	2
10 PL Predictive Statistics Deseasonaliza- n - Forecasting - Reseasonalization - Final forecast process	3
11 PL Predictive Statistics Detrending - Fore- casting - Retrending - Final forecast process	4
12 PL Predictive Statistics Deseasonalizatio- n and Detrending for time series forecasting	5

CZYNNIKI SEZONOWE (INDEKS SEZONOWOŚCI)

Ilościowe określanie powtarzających się odchyleń od średniego poziomu w ustalonym okresie

MODUŁ 1: PODSTAWOWA KONCEPCJA - ODCHYLENIE OD ŚREDNIEJ

SZCZONOWANIE: PEAKS & TROUGHS (SF_n vs. 1.0)

MODUŁ 2: WZÓR (NOTACJA MATEMATYCZNA)

WZÓR OBLCZENIOWY (PRZYKŁAD ŚREDNIEJ Z DWÓCH LAT)

$$SF_n = \text{Średnia} \left(\frac{Rok1_{Miesiąc(n)}}{\text{Średnia}(Rok1)}, \frac{Rok2_{Miesiąc(n)}}{\text{Średnia}(Rok2)} \right)$$

Oblicza średni stosunek sezonowy dla konkretnego miesiąca (n) na przestrzeni dwóch lat (przykład).

MODUŁ 3: DEKOMPOZYCJA WZORU (PRZEPŁYW KROK PO KROKU)

DEKOMPOZYCJA PROCESU OBLCZENIOWEGO

STOSUNEK 1 (Rok 1)

Wartość Miesiąca(n) w Roku 1

STOSUNEK 2 (Rok 2)

Wartość Miesiąca(n) w Roku 2

Średnia Wartość Roku 1

Średnia Wartość Roku 2

Stosunek Sezonowy 1

Stosunek Sezonowy 2

ŚREDNIA Stosunków

SF_n (Czynnik Sezonowy dla Miesiąca n)

MODUŁ 4: ZASTOSOWANIE ZARZĄDCZE (KOREKTA PROGNOZY)

ZASTOSOWANIE: KORYGOWANIE PROGNOZ O SEZONOWOŚĆ

Prognoza Bazowa
(Trend/Poziom)

$\times SF_n$

(Pomnóż przez Czynnik Sezonowy)

Ostateczna Skorygowana
Prognoza (Sezonowa)

Przykład: Jeśli Prognoza Bazowa = 1000 jednostek i $SF_{Gru} = 1.20$,
to Ostateczna Prognoza_{Gru} = $1000 * 1.20 = 1200$ jednostek.

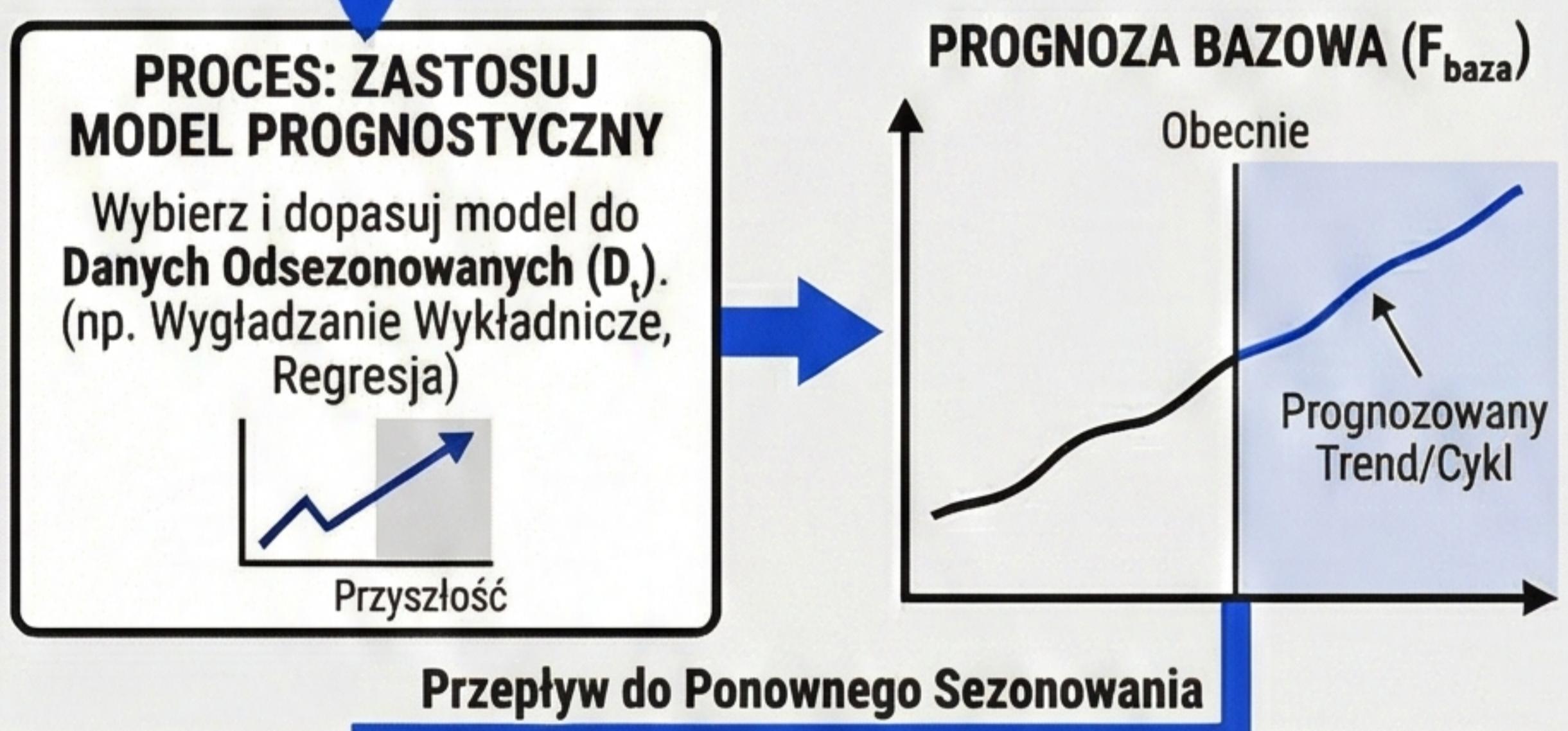
ODSEZONOWANIE – PROGNOZOWANIE – PONOWNE SEZONOWANIE – PROCES KOŃCOWEJ PROGNOZY

Ustrukturyzowane podejście do szeregów czasowych z powtarzającymi się wzorcami sezonowymi

MODUŁ 1: ODSEZONOWANIE (Izolacja Trendu/Cyklu)

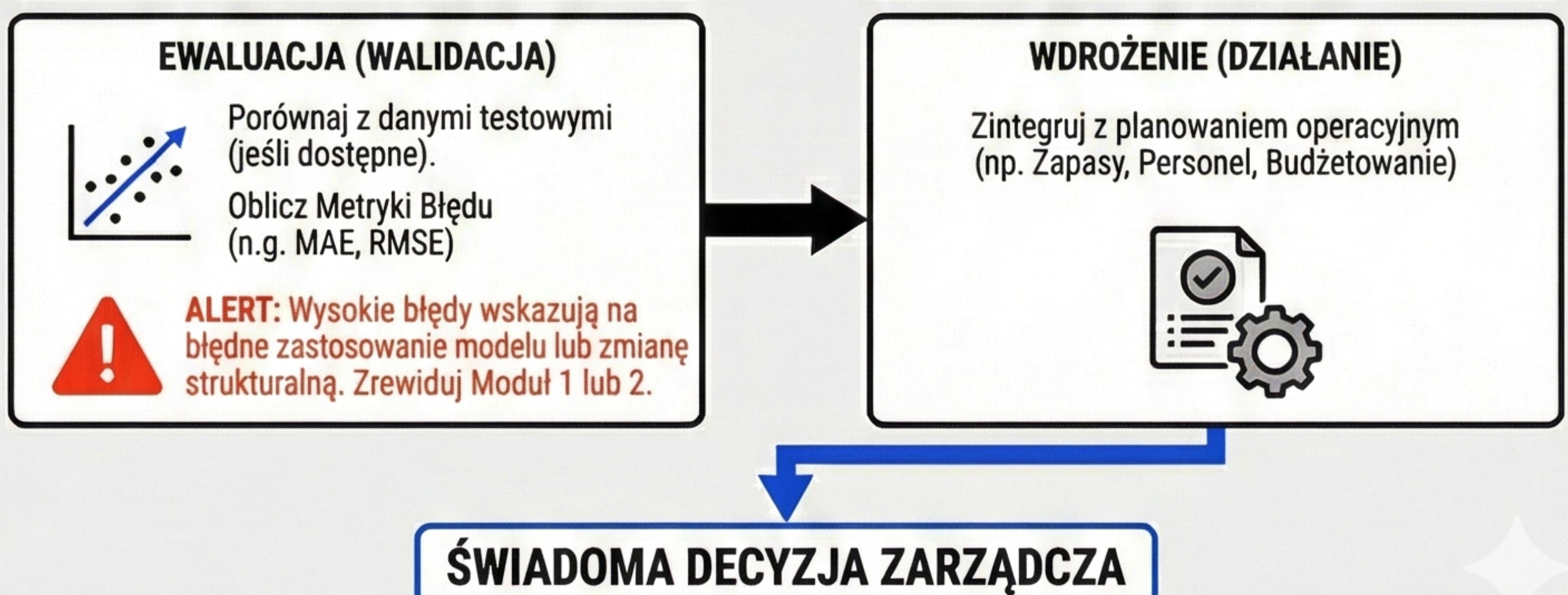
MODUŁ 2: PROGNOZOWANIE (Projekcja Bazy)

MODUŁ 3: PONOWNE SEZONOWANIE (Ponowne Wprowadzenie Wzorca)

MODUŁ 4: PROCES KOŃCOWEJ PROGNOZY (Ewaluacja i Wdrożenie)

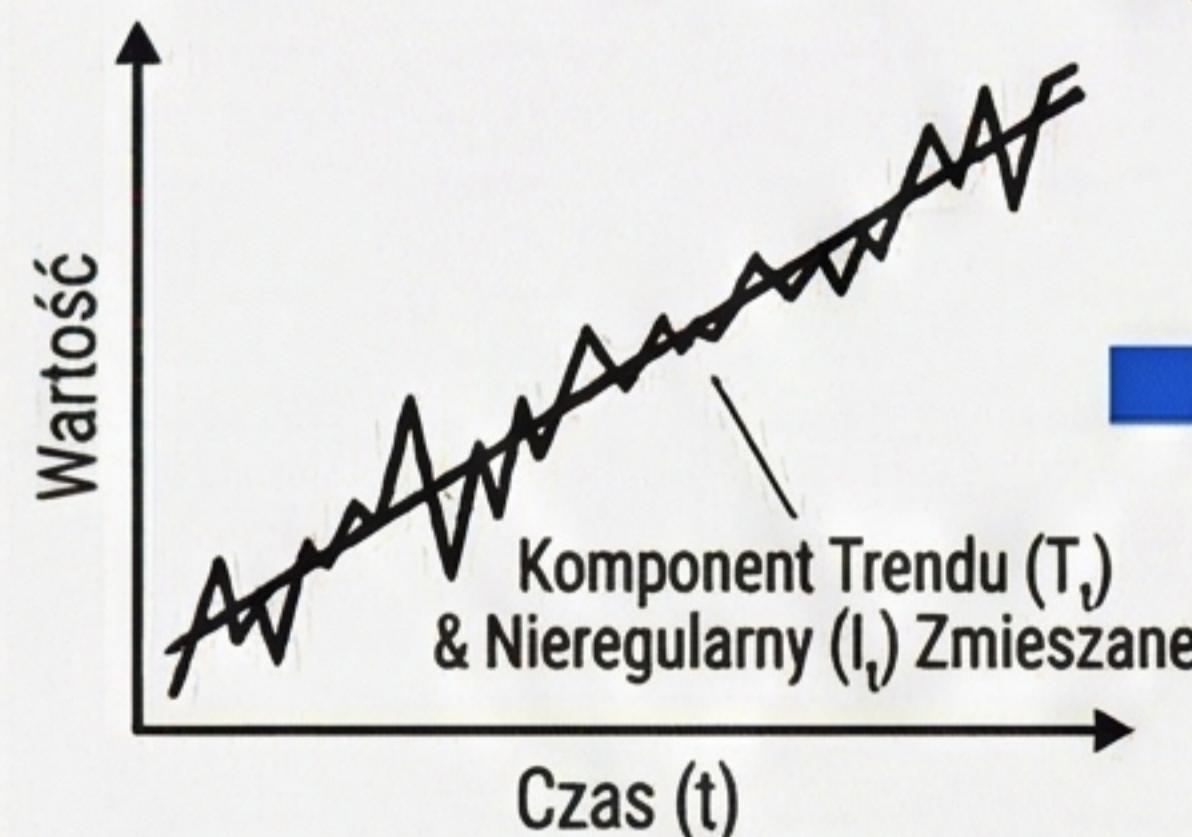

ODTRENDOWANIE – PROGNOZOWANIE – PONOWNE TRENDOWANIE – PROCES KOŃCOWEJ PROGNOZY

Ustrukturyzowane podejście dla szeregów czasowych z wyraźnym trendem podstawowym

MODUŁ 1: ODTRENDOWANIE (Izolacja Komponentu Stacjonarnego)

SUROWE DANE HISTORYCZNE (Y_t)

PROCES: OSZACUJ I USUŃ TREND

- Oszacuj Trend (np. Regresja Liniowa, Średnia Ruchoma): [uniwersalne](#)
- Odtrenduj ($D_t = Y_t - T_t$ dla addytywnego, lub Y_t / T_t dla mnożycielnego)

Oszacowany Trend (T_t)

DANE ODTRENDOWANE (D_t)

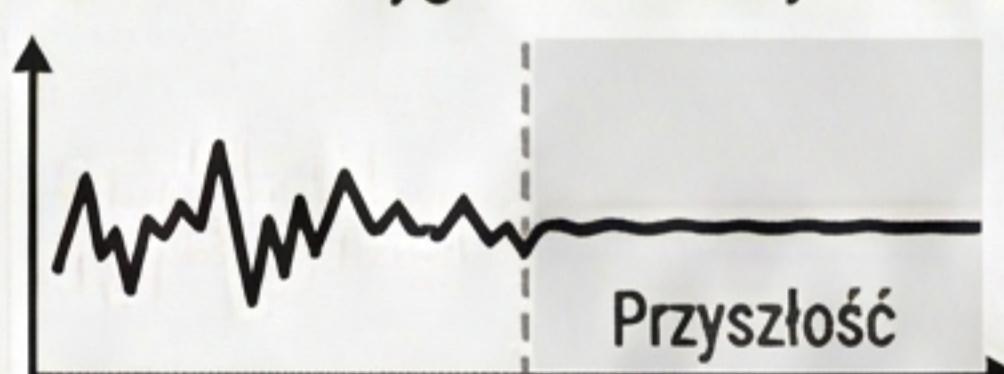

Przepływ do Prognozowania

MODUŁ 2: PROGNOZOWANIE (Projekcja Bazy Stacjonarnej)

PROCES: ZASTOSUJ MODEL PROGNOSTYCZNY

Wybierz i dopasuj model do Danych Odtrendowanych (D_t). (np. Prosta Średnia, Wygładzanie Wykładnicze, ARIMA)

PROGNOZA BAZOWA (F_{baza})

Obecnie Przepływ do Ponownego Trendowania

MODUŁ 3: PONOWNE TRENDOWANIE (Ponowne Wprowadzenie Trendu)

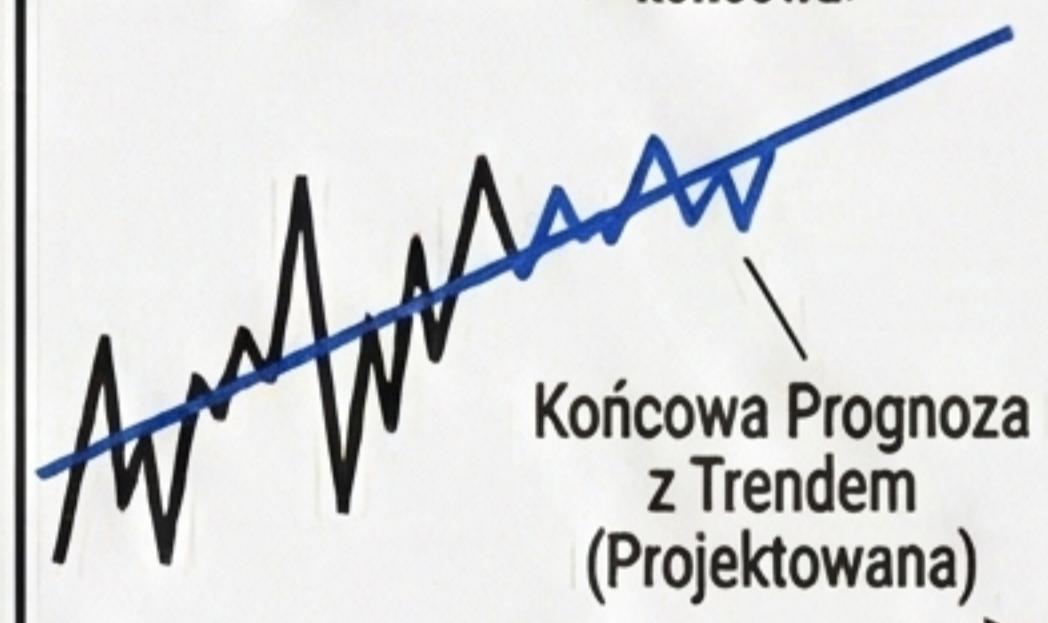
PROCES: ZASTOSUJ PONOWNIE OSZACOWANY TREND

Dodaj (lub pomnóż) Prognozę Bazową przez odpowiadający Oszacowany Trend (T_t) z Modułu 1.

$$\begin{aligned} F_{\text{końcowa}} &= F_{\text{baza}} + T_t \\ \text{or } F_{\text{końcowa}} &= F_{\text{baza}} * T_t \end{aligned}$$

PROGNOZA Z PONOWNYM TRENDDEM ($F_{\text{końcowa}}$)

Przepływ do Procesu Końcowego

MODUŁ 4: PROCES KOŃCOWEJ PROGNOZY (Ewaluacja i Wdrożenie)

EWALUACJA (WALIDACJA)

Porównaj z danymi testowymi (jeśli dostępne). Oblicz Metryki Błędu (np. MAE, RMSE)

ALERT: Wysokie błędy wskazują na błędne zastosowanie modelu lub zmianę trendu. Zrewiduj Moduł 1 lub 2.

WDROŻENIE (DZIAŁANIE)

Zintegruj z planowaniem operacyjnym (np. Zdolności Produkcyjne, Kwoty Sprzedaży, Projekcje Finansowe)

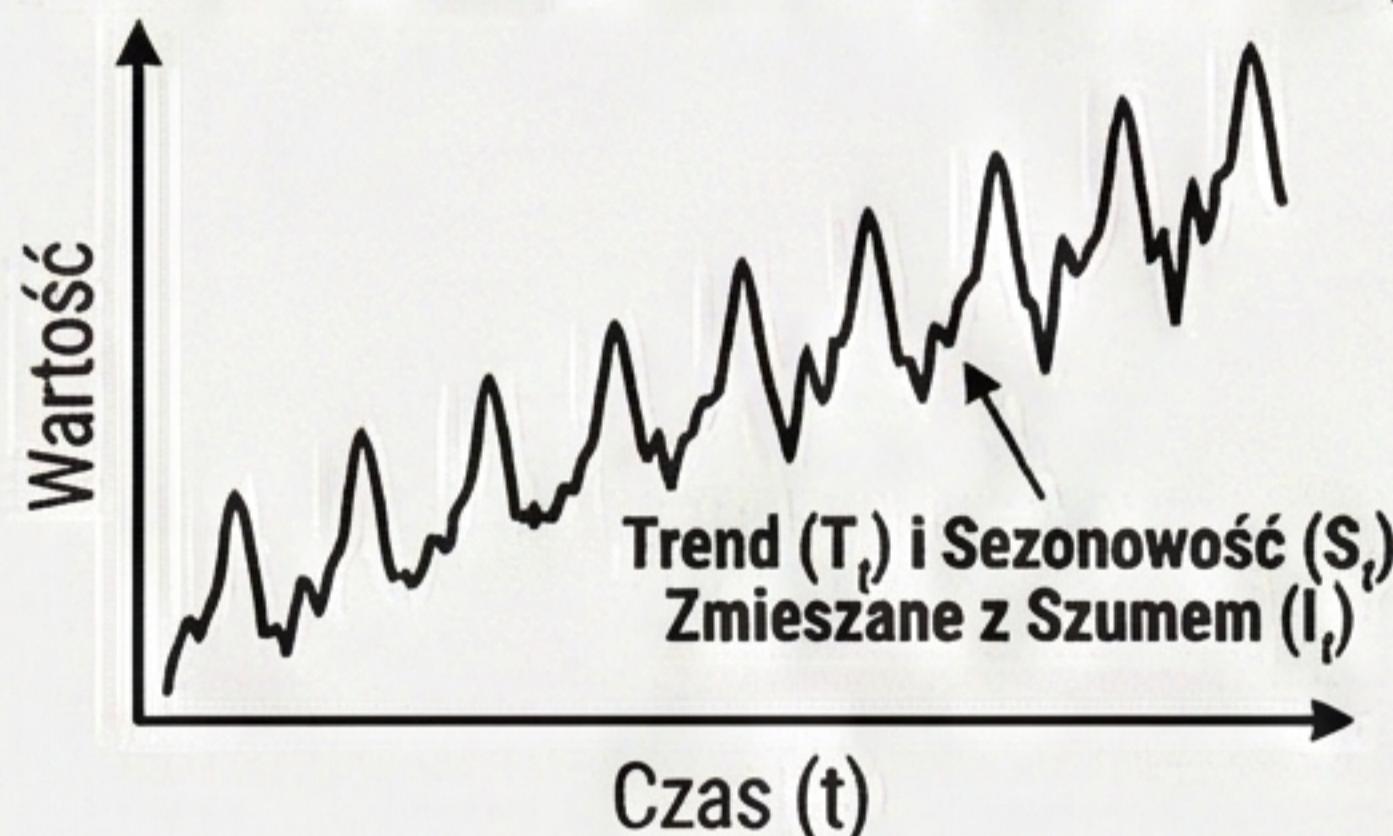
ŚWIADOMA DECYZJA ZARZĄDCZA

ODSEZONOWANIE I ODTRENDOWANIE W PROGNOZOWANIU SZEREGÓW CZASOWYCH

Izolowanie podstawowych wzorców w celu stworzenia stacjonarnej bazy dla dokładnych prognoz

MODUŁ 1: PROBLEM I DEKOMPOZYCJA (Od surowych danych do komponentów)

SUROWE DANE SZEREGU CZASOWEGO (Y_t)

PROCES DEKOMPOZYCJI

Identyfikuj Komponenty → Wybierz Typ Modelu
(Addytywny: $Y = T + S + I$, lub
Multiplikatywny: $Y = T * S * I$)

MODUŁ 2: ŚCIEŻKA A - ODSEZONOWANIE

(Usuwanie wzorca sezonowego)

KROK 1: OSZACUJ SEZONOWOŚĆ (S_t)

Oblicz Indeksy Sezonowe
(np. Metoda Stosunku do Średniej Ruchomej)

KROK 2: ODSEZONUJ (D_s)

Podziel Surowe Dane przez
Czynniki Sezonowe
($D_s = Y_t / S_t$)

DANE ODSEZONOWANE (D_s)

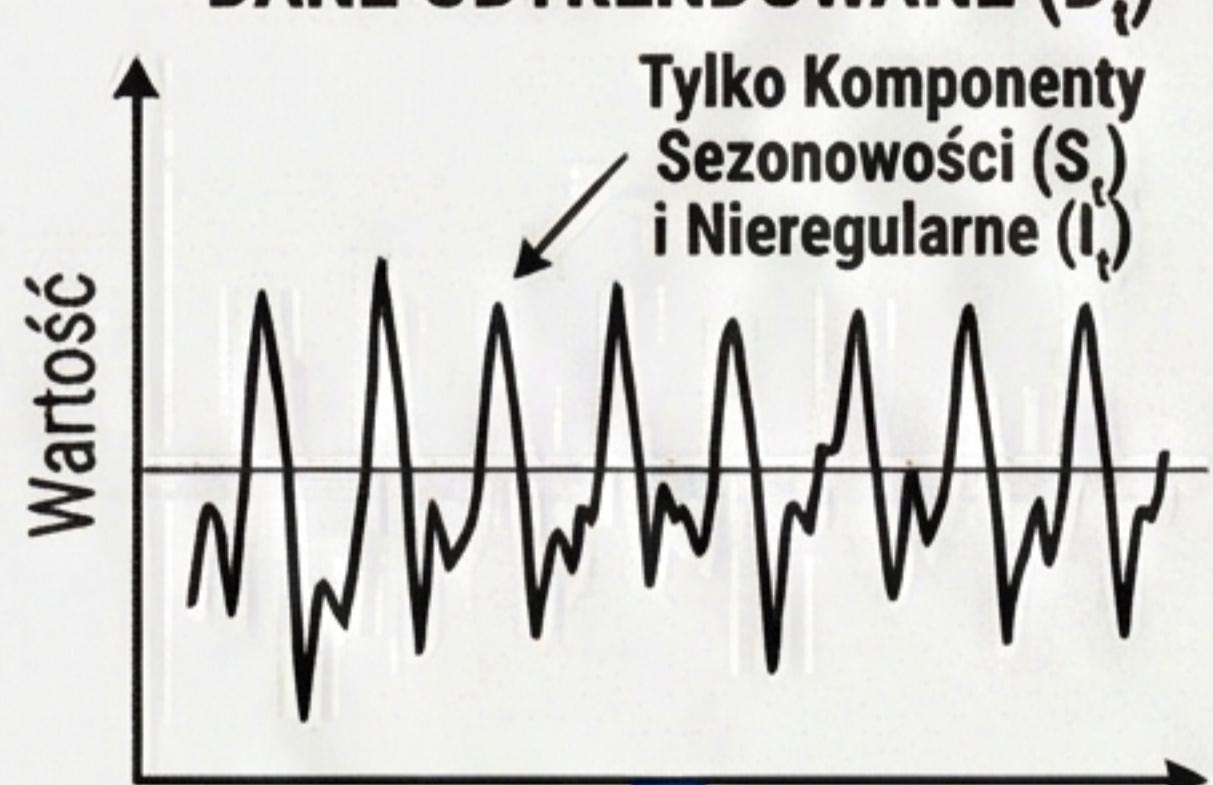

Przepływ do
Odtrendowania lub
Prognozowania

MODUŁ 3: ŚCIEŻKA B - ODTRENDOWANIE

(Usuwanie trendu podstawowego)

DANE ODTRENDOWANE (D_t)

KROK 1: OSZACUJ TREND (T_t)

Dopasuj Linię Trendu
(np. Regresja Liniowa, Średnia Ruchoma)

Oszacowany Trend (T_t)

KROK 2: ODTRENDUJ (D_t)

Odejmij Trend od Surowych
Danych ($D_t = Y_t - T_t$) lub
Podziel ($D_t = Y_t / T_t$)

DANE STACJONARNE
(Tylko Komponent Nieregularny)

MODUŁ 4: CEL I ZASTOSOWANIE

(Dane stacjonarne do prognozowania)

CEL KOŃCOWY: DANE STACJONARNE (I_t)

Dane ze stałą średnią i wariancją
w czasie, gotowe do modeli
progностycznych
(np. ARIMA)

ZASTOSOWANIE: PROGNOZOWANIE

Zastosuj Model do Danych
Stacjonarnych → Prognozuj I_t
→ Ponownie wprowadź trend
i sezonowość do Prognozy

ALERT: Upewnij się, że stacjonarność została
osiągnięta przed prognozowaniem. Zweryfikuj
testami statystycznymi (np. test ADF).